

رشد ۲ هزار واحدی شاخص بورس در آخرین روز معاملاتی هفته

شاخص کل بورس تهران در پایان معاملات دیروز با ۲ هزار و ۵۳۳ واحدافزایش در ارتفاع یک میلیون و ۴۱۰ هزار واحدی ایستاد. شاخص هموزن نیز با یک‌هزار و ۸۱۶ واحد افزایش به ۴۰۷ هزار و ۳۰۲ واحد و شاخص قیمت با یک‌هزار و ۸۲ واحد رشد به ۲۴۲ هزار و ۵۹۷ واحد رسید. دیروز در معاملات بورس تهران، بیش از ۷ میلیارد و ۴۲۴ میلیون سهم، حق تقدم و اوراق بهادار به ارزش ۳۸ هزار و ۷۷۰ میلیارد ریال معامله شد.

بورس تهران

طرح مالیات بر عایدی سرمایه به **مراحل پایانی تصویب در صحن علنی مجلس شورای اسلامی** قرار دارد

فصل خزان سوداگری

وزیر اقتصاد: به محض تصویب طرح مالیات بر عایدی سرمایه در مجلس، دولت آن را اجرایی خواهد کرد

مشکلات عدیده برای این بازارها و تاثیرات نامطلوب آن بر سایر متغیرهای اقتصادی شده است. در این رابطه، مالیات بر عایدی سرمایه، با سابقه حتی بیش از یک قرن در بسیاری از کشورها، یکی از پایه‌های مالیاتی است. کارکرد این نوع مالیات، بیش از افزایش منابع عمومی و درآمد دولت، تنظیم‌گری بازار است. به اعتقاد کارشناسان، مالیات بر عایدی سرمایه، فعالیت‌های غیرمولد را تنظیم کرده، انگیزه‌های سوداگرانه را کاهش داده و نقش موثری در تنظیم بازارهای مختلف، به‌ویژه بازارهای چهارگانه یادشده دارد. مشکلات اقتصادی ناشی از عدم تنظیم بازار و سود کلان حاصل از واسطه‌گری و دلالی در سال‌های اخیر، موجب شد مجلس، طرح مالیات بر عایدی سرمایه را در دستور کار قرار دهد. هدف این طرح، حمایت از تولید و سرمایه‌گذاری مولد، کاهش نوسانات بازارهای دارایی بویژه در حوزه‌های خودرو، مسکن، طلا و ارز و نیز پیشگیری از افزایش قیمت نامتعرف این کالاهاست. خروجی طرح، خروج سوداگران از بازار و ورود دهک‌های پایین و متوسط درآمدی به خرید ملک و خودرو، به عنوان دارایی‌های مهم خانوار است.

با اجرائی طرح مالیات بر عایدی سرمایه، سوداگرانی که منفعت‌های کلان از این دارایی‌ها کسب کرده‌اند، موظفند بخشی از سود خود را به عنوان مالیات به دولت بپردازند تا به نفع عموم مردم هزینه شود. اموال و دارایی‌های مشمول مالیات بر عایدی سرمایه، اموال غیرمنقول مانند املاک و نیز حق واگذاری محل موضوع قانون مالیات‌های مستقیم و نیز اموال منقول مانند انواع خودرو (موتوری، جاده‌ای، دریایی، ریلی و هوایی)، سکه، ارز، سهام، سهام‌الشرکه، حق تقدم و سایر اوراق بهادار را شامل می‌شود.البته این موارد، در صورتی مشمول مالیات بر عایدی سرمایه می‌شوند که از میزان مشخص بر اساس قانون، فراتر روند و مصداق سوداگری باشند.

■ **عقب‌ماندگی ۶۰ ساله:** پیشروی دولت سیزدهم اگر چه مسؤولان طی سال‌های اخیر، بر اهمیت مالیات بر عایدی سرمایه تاکید کرده‌اند و اصول مربوط به شناسایی و وصول این مالیات ارائه شده؛ با این حال، به دلیل چالش‌های اجرایی، بویژه در شرایط اقتصادی کنونی، هنوز به مرحله عملیاتی نرسیده است. در همین زمینه، تیرماه ۱۴۰۰ فرهاد دژپسند، وزیر اقتصاد دولت روحانی، در «همایش نقد و بررسی طرح قانونی مالیات بر عایدی سرمایه» اعلام کرد که این وزارتخانه درباره این موضوع، دیدگاه خاصی داشت و مجموعه کاملی را تدوین و سال ۱۳۹۹ در قالب لایحه به دولت، تقدیم کرد که با اصلاحات مختصر تصویب شد. به گفته وی، به علت تقارن این لایحه با بررسی بودجه و همزمانی با اواخر کار دولت، از دستور کار خارج شد. دژپسند اظهار امیدواری کرد این موضوع در ابتدای دولت سیزدهم، بررسی و تصویب شود.

حدود یک سال بعد، خردادماه ۱۴۰۱ خاندوزی، وزیر اقتصاد و وزیر مسؤولان طی سال‌های اخیر، بر اهمیت مالیات بر عایدی سرمایه تاکید کرده‌اند و اصول مربوط به شناسایی و وصول این مالیات ارائه شده؛ با این حال، به دلیل چالش‌های اجرایی، بویژه در شرایط اقتصادی کنونی، هنوز به مرحله عملیاتی نرسیده است. در همین زمینه، تیرماه ۱۴۰۰ فرهاد دژپسند، وزیر اقتصاد دولت روحانی، در «همایش نقد و بررسی طرح قانونی مالیات بر عایدی سرمایه» اعلام کرد که این وزارتخانه درباره این موضوع، دیدگاه خاصی داشت و مجموعه کاملی را تدوین و سال ۱۳۹۹ در قالب لایحه به دولت، تقدیم کرد که با اصلاحات مختصر تصویب شد. به گفته وی، به علت تقارن این لایحه با بررسی بودجه و همزمانی با اواخر کار دولت، از دستور کار خارج شد. دژپسند اظهار امیدواری کرد این موضوع در ابتدای دولت سیزدهم، بررسی و تصویب شود.

حدود یک سال بعد، خردادماه ۱۴۰۱ خاندوزی، وزیر اقتصاد

مهاجری، عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی در یک نشست علمی، درباره تجربیات جهانی در حوزه مالیات بر عایدی سرمایه، بیشتر کشورهای دنیا در این قافله، از ایران جلوتر هستند. خلاصه این آمار و ارقام، بیانگر نکات زیر است:
الف- مالیات بر عایدی سرمایه املاک و مستغلات، در ۱۲۱ کشور دنیا وضع شده و بیش از ۸۳ درصد، قوانین مرتبط با آن دارند.
ب- متوسط نرخ مالیاتی کشورهای سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD) و دیگر کشورها به ترتیب حدود ۳۰ و ۱۴ درصد است که در مجموع، حدود ۱۷.۵ درصد مالیات در بین کشورها از این طریق کسب می‌شود.
ج- عایدی سرمایه‌ای سهام و سایر اوراق بهادار، بین حدود ۴۳درصد کشورها به‌طور غیرمشروط و در ۳۲ درصد کشورها به‌طور مشروط، مشمول مالیات می‌شود، بنابراین میانگین نرخ مالیات بر عایدی سرمایه‌ای سهام و اوراق بهادار در کشورهای OECD و غیر آن، به ترتیب ۲۲ و ۱۴ درصد است که در کل ۱۵.۵ درصد مالیات از این طریق حاصل می‌شود.

د- مالیات بر عایدی سرمایه از وسایل نقلیه در ۲۱ درصد این کشورها و مالیات بر طلا و جواهرات در ۷ درصد آنها دریافت می‌شود.

ه- طبق گزارش بانک جهانی (سال ۲۰۱۹)، تنها ۷ کشور در این مجریان نظام مالیات بر جمع درآمد اشخاص حقیقی، تورم ۳۰ درصدی داشته‌اند در این مین، پاکستان و ترکیه، عایدی سرمایه‌ای بلندمدت را از مالیات بر عایدی سرمایه معاف کرده‌اند.

■ **ملاحظات مهم قبل از تصویب و اجرا**

یکی از چالش‌های این طرح، تعیین تکلیف افزایش ارزش دارایی‌های مردم، به دلیل رشد فزاینده تورم، با اجرائی مالیات بر عایدی سرمایه است. در این رابطه، کارشناسان معتقدند تورم نسبتاً بالا در یک کشور، می‌تواند مالیات بر عایدی سرمایه را به مالیات بر ثروت تبدیل کند. با این توصیف، اجرائی مالیات بر عایدی سرمایه در کشور ما که هم حجم نقدینگی بالا و هم تورم فزاینده را تجربه می‌کند، بعد از قانونی شدن، یک مساله چالش‌برانگیز خواهد بود. برای درک بهتر این موضوع، می‌توان گفت چنانچه یک فرد، دارایی‌اش را در طول یک سال ذخیره کند و ارزش آن ۳۰٪ بالا درصد افزایش یابد و ۲۰ درصد آن به خاطر تورم باشد، عایدی واقعی این دارایی ۱۰ درصد است. اگر فرد ناچار شود کل عایدی را به بیشتر را به عنوان مالیات پرداخت کند، مالیات از ثروت محسوب می‌شود.

با این توصیف بهره‌مندی از الگوهای سایر کشورها، متناسب با شرایط کشور، در حوزه‌های مختلف مالیاتی مانند دامنه شمول، معافیت‌های مالیاتی، نرخ مالیات، تعدیل نسبت به تورم، دوره نگهداری آن و سایر متغیرها و مفاهیم، اهمیت ویژه‌ای دارد. با توجه به تجربیات بین‌المللی در این حوزه، تمایز عایدی واقعی از عایدی غیرواقعی، تورم و عواید سرمایه‌ای بلندمدت و کوتا‌مدت و لحاظ کردن زیان‌های سرمایه در محاسبه عایدی خالص، از ملاحظات مهم در حوزه قوانین مالیات بر عایدی سرمایه است که باید در تعامل دولت و مجلس، قبل از نهایی‌سازی این طرح و تبدیل آن به قانون، مدنظر قرار گیرد.

■ **از درد مزمن تا نسخه شفابخش**

هر چند به‌کارگیری یک پایه مالیاتی جدید، یعنی مالیات بر عایدی سرمایه در کشور، آثار مثبتی بویژه در حوزه تنظیم‌گری بازار، کاهش واسطه‌گری و افزایش هدایت‌گری سرمایه‌ها به سمت تولید دارد، با این حال، موفقیت این طرح و پیشگیری از مشکلات اجرایی و پیاده‌سازی احتمالی در آینده، نیازمند شناسایی چالش‌ها و رفع آن از سوی مجلس و دولت است. هفته‌های آینده، ایام پرشمغله‌ای برای تصویب یک قانون مالیاتی است؛ قانونی که اگر با تنظیم‌گری دقیق، توجه به جزئیات اجرایی و لحاظ کردن شرایط اقتصادی و حتی سیاسی تصویب شود، نقاط ضعف و تهدیدها را کاهش می‌دهد و نقاط قوت و فرصت‌ها را تقویت می‌کند، اگر نه این نسخه درمانی اقتصاد کشور، خود به یک درد مزمن تبدیل خواهد شد!

پنجشنبه ۲ آذر ۱۴۰۱
وطن امروز | شماره ۳۶۳۶
[اقتصادی]

اخبار

چک‌های برگشتی کم شد

در مهرماه سال جاری حدود ۶.۴ میلیون فقره چک مبادله شد که نسبت به بیش از ۹۲ درصد این چک‌ها وصول شده است.

طبق آنچه بانک مرکزی اعلام کرده است، از کل تعداد و مبلغ چک‌های مبادله‌شده در مهرماه به ترتیب ۹۲.۴ درصد و ۸۸.۹ درصد وصول شده است. درصد تعداد و مبلغ چک‌های وصول‌شده در ماه قبل از آن (شهریورماه) به ترتیب معادل ۹۱.۸ درصد و ۸۹.۵ درصد بوده است. همچنین این نسبت در ماه مشابه سال قبل به ترتیب برابر ۹۱.۲ درصد و ۸۶.۹ درصد بوده است.

شاخص نسبت چک‌های برگشتی به چک‌های مبادله‌ای در مهرماه ۱۴۰۱ به لحاظ تعدادی، ۷.۶ درصد بوده که این شاخص در ماه قبل عدد ۸.۲ درصد را نشان می‌دهد. همچنین این شاخص به لحاظ مبلغی ۱۱.۱ درصد بوده و در ماه قبل عدد ۱۰.۵ درصد را نمایش می‌دهد.

طی مهرماه ۱۴۰۱ در سامانه چکواک حدود ۶.۴ میلیون فقره چک به ارزش حدود ۳۱۸۵ هزار میلیارد ریال مبادله شد که نسبت به ماه قبل از نظر تعداد و مبلغ به ترتیب ۵ درصد و ۴.۹ درصد کاهش نشان می‌دهد.

۲۷ میلیون سهامدار ۴۷۰۰ میلیارد تومان سود سنواتی دریافت کردند

شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه اعلام کرد بیش از ۴ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان سود سنواتی از طریق سهام به حساب بیش از ۲۷ میلیون سهامدار واریز شد.

تازه‌ترین آمار منتشرشده از سوی سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه حاکی از آن است که از آغاز سال ۱۴۰۱ تا پایان هفته سوم آبان‌ماه، ۲۲۴ ناشر سود سنواتی سهامداران خود را از طریق اطلاعات سامانه جامع مشتریان «سجام» پرداخت کرده‌اند.

بر اساس این گزارش، در این دوره زمانی ۲۲۴ ناشر، ۴ هزار و ۷۰۵ میلیارد تومان مطالبات سنواتی ۲۷ میلیون و ۳۰۷ هزار و ۲۰۱ سهامدار را پس از سال‌ها با استفاده از سجام به حساب سهامداران واریز کردند.

افزون بر این، آمارهای منتشرشده نشان می‌دهد از ابتدای اسما‌ل تا پایان هفته سوم آبان‌ماه، سود جاری ۳۱۶ نفر به مبلغ ۷۰ میلیارد تومان مطالبات سنواتی ۲۷ میلیون و ۴۶۸ میلیارد تومان از طریق سامانه سجام به حساب ۴۲ میلیون و ۵۰۵ هزار و ۴۳۳ سهامدار واریز شده است.

تर्फ صادرات کیف و کفش به اوراسیا

رئیس سازمان توسعه تجارت گفت: تعرفه صادرات کیف و کفش به کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا به‌زودی صفر می‌شود. علیرضا پیمان‌پاک در نشست بررسی و تدوین راهکارهای تقویت حضور شرکت‌ها در نمایشگاه تخصصی بین‌المللی صنایع نساجی، پوشاک و منسوجات چرمی با اشاره به اینکه سازمان توسعه تجارت اقدامات لازم را برای توسعه بازار و حل مشکلات تجار انجام می‌دهد، اظهار کرد: رویکرد رئیس‌جمهوری این است که تقویت و توسعه فعالیت‌های شرکت‌ها و مجموعه‌های غیرنفتی باعث افزایش صادرات می‌شود. در این راستا مشوق‌های صادراتی برای گرفتن بازارهای هدف توسط شرکت‌ها، تجارت ایرانی، تا آخر سال مصوب می‌شود. رئیس سازمان توسعه تجارت ایران از حل مشکلات ارزی، گمرکی، مرکز ذیو و نمایشگاه‌ها برای فعالان صنعت کفش و تولیدکنندگان و صادرکنندگان صنایع نساجی، پوشاک و محصولات چرمی خبر داد و بر حضور فعالان این حوزه در نمایشگاه کفش روسیه در اسفندماه و برگزاری نشست‌های B2B با حمایت‌های این سازمان تاکید کرد.

وی در ادامه اعلام کرد این سازمان همکاری‌های لازم را با این اتحادیه برای حضور در کشور عمان و به دست آوردن بازارهای جدید از طریق این کشور برای توسعه صادرات محصولات و تولیدات داخلی در حوزه کیف و کفش و مشتقات آن، انجام خواهد داد. پیمان‌پاک همچنین به انجام آسیب‌شناسی کامل در حوزه صادرات جهت به دست آوردن بازارهای دائمی و جدید برای توسعه صادرات تمام محصولات ایرانی خبر داد.

در این نشست همچنین مقرر شد شرایط برای حضور شرکت‌های معتبر در این حوزه و اتحادیه علاوه بر نمایشگاه روسیه، در نمایشگاه‌های مطرح کشور ترکیه و کشورهای آفریقایی، آن هم با حمایت سازمان توسعه تجارت فراهم شود.

مرتضوی با تاکید بر اینکه یکی از موتورهای محرک اقتصاد کشور صنعت ساختمان است که هم به توسعه اقتصاد کشور و هم توسعه تعاون کمک می‌کند، گفت: هزینه‌های تمام‌شده و تخفیفات داده شده مجلسه خواهد شد و معادل قیمت تمام شده منهای ۴۵۰ میلیون تومان تسهیلات دولت، باید به صورت گام‌به‌گام آورده مردم باشد.

گفت: ۳۵۴ شرکت تعاونی تشکیل خواهد شد که منابع آن هم منابع تلفیقی است.

وی عنوان کرد: تسهیلات لازم برای این تفاهنامه از طریق منابع نهضت ملی مسکن و از سوی بانک توسعه تعاون و سایرین تامین خواهد شد، ضمن اینکه گام اولیه شامل حدود ۵ هزار واحد است که در گام‌های بعد توسعه خواهد یافت.

تعاون شود از این رو هدف از امضای این تفاهنامه توسعه بخش تعاون است.

وی ادامه داد: این تفاهنامه برای تشکیل تعاونی‌های مسکن در محلات کم‌برخوردار و بافت‌های فرسوده و ناکارآمد کلاشهر تهران است.

مرتضوی با بیان اینکه ۳۵۵ محله مشمول این طرح می‌شوند،

مسکن وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی از نوسازی ۵ هزار واحد مسکونی در بافت‌های

فرسوده تهران با استفاده از ظرفیت تعاونی‌های مسکن خبر داد. سیدصورت مرتضوی اظهار داشت: جمهوری اسلامی بر ۳ بخش دولتی، خصوصی و تعاون پایه‌ریزی شده و طبق هدف‌گذاری، ۲۵ درصد از اقتصاد کشور باید مشمول بخش